

Unohtelu ei ole dementiaa

Brittiläisen väestötutkimuksen mukaan subjektiivinen muistamattomuus ja unohtelu eivät yllättäen lisäänty iän myötä eivätkä ne yleensä ole muistisairaudesta oireita (Cooper C ym. *Age Ageing* 2011;40:711). Selvityksessä ei ollut mukana muistisairaita.

Vajaa kolmannes tutkimuksen aineistoon kuuluneista ilmoitti kärsineensä muistamattomuudesta edeltävän kuukauden aikana ja 6 % oli unohtanut jotain merkittävää edeltävällä viikolla. Merkittävästi muistamattomuuteen liittyivät ahdistuneisuus sekä masennus- ja somaattiset oireet.

Leukemiapotilaiden geriatrinen arviointi

Geriatrisesta arvioinnista saatiin lisätietoa selvitetessä keskimäärin 71-vuotiaiden potilaiden riskejä ennen akuutin myelooisen leukemian syöpälääkehoitoa (Klepin H ym. *J Am Geriatr Soc* 2011;59:1837). Arviointiin sisältyi kognitiota, depressiivisyyttä, arjen toiminnoista selviämistä, liikuntakykyä ja komorbiditeettia mittaavia testejä. Arviointi voitiin tehdä lähes kaikille, ja sen keskimääräinen kesto oli 44 minuuttia.

Potilaista 70 %:lla oli tavanomaisen onkologisen arvion mukaan hyvä toimintakyky. Geriatrisen arvioinnin osioissa todettiin poikkeavuutta kuitenkin 24–50 %:lla.

Proteiinia vanhoille laihduttajille

Proteiinilisä auttoi säilyttämään lihasmassaa ja kohentamaan fyysistä toimintakykyä keskimäärin 65-vuotiaiden naislaihduksien aineistossa (Mojtahedi M ym. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci* 2011;66A:1218). Kaikil-

la laihduttajilla oli energiarajoitus, 1400 kcal:n perusdieetti, jonka lisäksi heidät satunnaistettiin saamaan joko proteiini- tai hiilihydraattilisää (maltodekstriiniä). Proteiiniyryhmän dieetin koostumus oli 30 % proteiinia, 40 % hiilihydraattia ja 30 % rasvaa. Maltodekstriiniyryhmässä vastavasti 18 %, 52 % ja 30 %. Hoitoaika oli kuusi kuukautta. Kehon rasva- ja lihaskudoksen muutoksia sekä fyysistä toimintakykyä selvitettiin monipuolisilla testeillä.

Proteiiniyryhmän paino putosi keskimäärin 8 % ja maltodekstriiniyryhmän 4 %. Tärkeää oli, että proteiiniyryhmässä vähennys painottui rasvakudokseen ja tämä liittyi parempiin tuloksiin fyysisen toimintakyvyn testeissä. Tässäkään tutkimuksessa laihduttajat eivät olleet vanhuksia, joiden laihdutus vaatii vielä erityistä taitoa.

D-vitamiini ja hyperglykemia

Brittiläisen väestötutkimuksen mukaan pienillä seerumin D-vitamiinipitoisuuksilla näyttää olevan yhteyttä hyperglykemian yli 65-vuotiailla (Hirani V. *J Am Geriatr Soc* 2011;59:1786). Tulos saatiin poikileikkaustutkimuksesta, mutta sen perusteella voi pohtia, miksi diabetes on niin yleinen sairaus pohjoisella pallonpuoliskolla.

Antikolinergit muistisairaille

Antikolinerginen lääkekuorma ei huonontanut keskimäärin 81-vuotiaiden Alzheimer-potilaiden kognitiota 18 kuukauden seurannan aikana (Fox C ym. *Age Ageing* 2011;40:730). Lääkkeitä potilailla oli käytössään keskimäärin 3,6 ja anti-

kolinergisia lääkkeitä keskimäärin 1,1 (vaihteluväli 0–7). Kognitiota seurattiin monipuolisilla mittareilla.

Tulos sopii omiin havaintoihimmee siitä, että antikolinergisellä lääkekuormalla on vaikutusta lähinnä toiminnanohjaukseen – eli Alzheimerin tautiin liittyviin osioihin CERAD-testauksessa (Uusvaara J ym. *EUGMS Congress Malaga* 2011).

Turhaa antikoagulaatiosta pidättäytymistä

Systemoidussa katsauksessa käytiin läpi 30 tutkimusta, joissa oli selvitetty lääkärin asenteita antikoagulaatiohoitoon varfariinilla (Pugh D ym. *Age Ageing* 2011;40:675).

Tulosten mukaan lääkärit kavatavat korkeaa ikää, arvioimaansa lisääntyneitä vuoto- ja kaatumisriskiä ja mahdollista hoitoon sitoutumattomuutta harkitessaan antikoagulaatiota kroonisessa eteisvärinässä. Toisaalta aivohalvausriskiä saatetaan aliarvioida.

Nämä tekijät selittävät antikoagulaatiohoidon toteutumisen tunnettuja puutteita. Kuitenkin vanhat potilaat usein hyötyvät hoidosta nuoria enemmän, eikä kaatumisriskin tai aiempien vuotojen aiheuttama pelko näytä olevan oikeassa suhteessa tästä hoidosta pidättäytymiseen.

Kongresseja:

Seuraava EUGMS:n kongressi 26.–28.9.2012 Brysselissä, www.eugms-brussels2012.org

TIMO STRANDBERG
Oulun yliopisto ja
OYS